Motion

1982/83: 1159

Eric Hägelmark m. fl.

Den kommunala egenregiverksamheten

I uppnandlingskungörelsen finns strikta regler för hur upphandling skall gå till. Den skall uteslutande baseras på affärsmässighet. Konkurrensen skall utnyttjas. Det förmånligaste anbudet skall antas.

För stat och kommun gäller dock att de kan kringgå upphandlingskungörelsen genom att låta bli att upphandla då egenregin inte omfattas av den statliga upphandlingskungörelsen och av de reglementen som kommunerna anslutit sig till. Därmed bortfaller också kravet på affärsmässighet. Detaljerade kostnadsberäkningar behöver inte göras. Därmed händer det lätt att egenregiverksamheten fortsätter år efter år utan att upphandlingsalternativet prövas. Detta innebär i sin tur att man inte utnyttjar marknaden och den fria konkurrensens möjligheter.

För skattebetalarna innebär detta att de ges sämre möjligheter att granska den kommunala verksamheten. Det är stora summor det rör sig om. En grov uppskattning ger vid handen att värdet av den företagskonkurrerande egenregin överstiger 20 miljarder per år. Då inkluderas ändå bara varor och tjänster som privata företag normalt tillhandahåller. Sjukvård, skolväsendet etc. ingår inte.

För de privata företagen innebär egenregiverksamheten att dessa utestängs från en marknad som skulle kunna tjäna som underlag för expansion såväl inom ett visst område som inom hela landet och t. o. m. på exportmarknaden.

Det är därför viktigt ur såväl skatte- som konkurrenssynpunkt att främst den kommunala egenregiverksamheten ges en ordentlig redovisning. Detta bör kunna ske genom att all kommunal egenregiverksameht och kostnaderna härför ordentligt redovisas varje år. Här är då speciellt viktigt att kommunerna också redovisar de redovisningstekniska mallar man går efter när man beräknar de totala kostnaderna för egenregiverksamheten. Därtill bör kommunerna åläggas att med jämna mellanrum gå ut på den öppna marknaden och ta in anbud på den verksamhet som drivs i egenregi. På så sätt skulle kommuninnevånarna ges en uppfattning om kostnaderna för egenregiverksamheten i förhållande till att lägga ut verksamheten på entreprenad.

Med tanke på hur svårt det skulle vara att få ovanstående system genomfört över hela landet genom frivilliga kommunala insatser – det skulle naturligtvis förekomma starka protester från de intressegrupper som berörs – bör regeringen stötta kommunerna med att framlägga ett förslag till redovisning som kan gälla i hela landet.

Med stöd av ovanstående hemställs

att riksdagen hos regeringen anhåller om förslag till redovisning av den kommunala egenregiverksamheten i enlighet med vad som ovan anförts.

Stockholm den 25 januari 1983

ERIC HÄGELMARK (fp)

SIGVARD PERSSON (c)

PER-RICHARD MOLÉN (m)

GÖTHE KNUTSON (m)

ANDERS G. HÖGMARK (m)

IVAR VIRGIN (m)

INGVAR ERIKSSON (m)